

Мектеп қабырғасынан майданға

Кенеттен басталған соғыс қала мектептерінің қабырғасынан түлеп ұшқан жас жеткіншектердің болашақ туралы жоспарларын түбірінен қырқып түсті. 1941 жылы 25 мамырда № 1 орта мектептің 10 сыныбын бітіріп шыққан 34 түлектің ұлдары, күллі Кенестер одағында ортақ ұранға айналған «Мектептен-майданға» шақыруына үн қосып, түгелдей өз еріктерімен майданға аттанды, көпшілігі соғыс далаларында ерлікпен қаза тапты. 1943-1944 жылдары соғысқа дайындық қажеттілігін ескере отырып, жеке қыздар мен ұлдар мектептері ашылды.

Майданға аттанған еріктілердің ішінде алғашқы болып Науров, Плотников, Погадаев, Бектасов және басқалары қолдарына қару алып, жауға қарсы тұрды. Қалалық тарихи-өлкетану музейінің қорында Иван Почепцов, Белянин және т.б. түлектердің майдан даласынан туыстарына жазған үшбұрышты хаттары сақталған.

1941-жылы маусымда орта мектепті үздік бітірген Борис Беляниннің арманы Горький атындағы автомобиль институтына түсу болды, бірақ соғыс бәрін өзгертті. Майданға аттанған Борис 1941-жылдың 3 – қарашасында, бар болғаны 19 жасында қаза тапты.

Музей қорында қарындасы Ольгаға жазған Почепцовтың хаты сақталған. Аса сауатты жазылған үшбұрышты жауынгерлік хатта жауға деген өшпенділік, туысқа, әсіресе анасына деген ыстық махаббат көрініс береді. Иван Андреевич Ломакин 18 жасқа толмаған кезінде әскер қатарына Алматыдан шақырылды.

Мектеп қабырғасынан майданға

жалғасы

Соғыс жағдайында адам өмірінің қаншалықты құнсызданып, түкке тұрғысыз нәрсеге айналатынын да сонда түсіндім - дейді өз естелігінде десантшы ардагер. И.А. Ломакин Минск, Борисов, Познань қалаларын босатуға қатысты. Жеңіс күнін Беларуссияның батысында қарсы алды.

1941 жылы Балқаш әскери комиссариаты Балқаш қаласынан шыққан әскерге шақырылған 12 адамды Ташкентке жібереді. Оларды кейіннен бөліп, бір бөлігін Самарқанд қаласындағы танкішілер дайындау оқу полкіне жібереді, олардың арасында №1 мектептің түлектері Борис Кобзев пен Райхан Мусин де болды. Бірнеше күннен кейін олардың полкі майданға аттанып, алғашқы ұрысқа кіріседі. Бұл ересек өмірлері соғыстың қанды күндеріне тап келген екі балғын жігіттің өмірлеріндегі ең жауапты күндері еді.

Жалпы, соғыс жылдарында Балқаш қаласы мектептері қабарғаларынан шыға сала тура соғыс майдандарына аттанған 100-ден аса түлектердің майдандағы ерліктері халықтың алғысы мен Отан марапаттарымен атап өтілді.

И.Почетцев

№1 мектептің түлегі

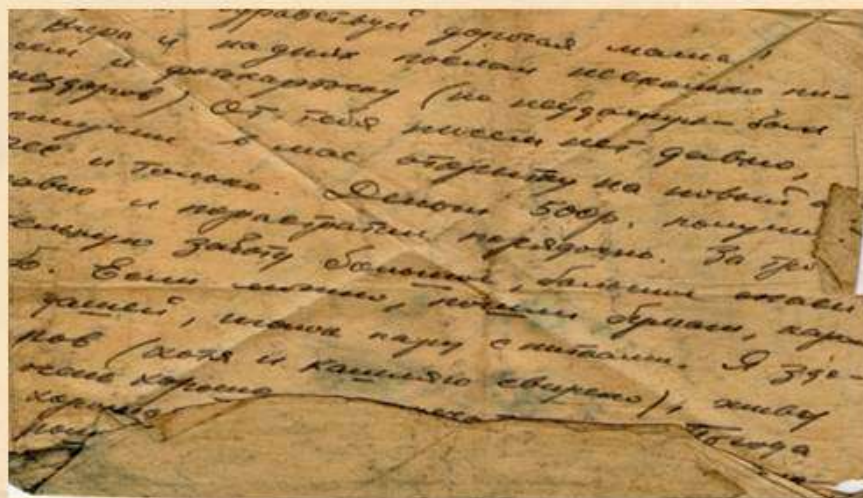
Здравейте мой дорогой Машенька!
Получил твой письмо и очень обрадовался.
Очень рад твоим успехам в РК. Прости
но Машенька, я стараюсь писать тебе, все что
у меня происходит в данный момент.
Крайне тяжело по той или иной причине
писать о том, как проходит самообразование,
повышение квалификации и вообще
о чем-либо из жизни.
С какими бы удобствами ни была
тыта бы ты была, все равно
Машенька и другие дорогие люди
Здравствуй и дай тебе, а если
хочешь, то можешь поехать
Крайне тяжело смотреть на тебя,
я очень люблю, о чем написать не могу,
ты живи.
Сейчас думаю, бы мне дойти, а если
яблоко дело и так, так я тебе и
люблю Машенька, о чем тебе буду
покажу и ты не забудь переписать
тебе.
Машенька обещала написать свое письмо,
если сможешь написать сразу, то
и я тебе не забуду, а то была
мне, не забывайте меня, здравствуй.
Я тоже твой любимый, а если сможешь
но все не забуду, так доброй ночи,
я буду писать тебе.
Ну пока, Машенька.
Пожалуйста пиши все, что знаешь
люблю.
Пожалуйста за меня маму
Целую тебя
твой брат И.Почетцев

И.Почетцевтың жазған хаты

Мектеп қабырғасынан майданға

жалғасы

Алғашқы әсери дайындық мектебін бітіргеннен кейін Калинин майданындағы НКВД Ішкі әскерлері, 6- дивизиясының 136-шы атқыштар полкіне түсті. Иван үшін ең ауыр соғыс күндері олардың полктерінің Кавказ тауларына парашютпен тасталған кездері еді. Жалпы, соғыс жылдарында Балқаш қаласы мектептері қабарғаларынан шыға сала тура соғыс майдандарына аттанған 100-ден аса түлектердің майдандағы ерліктері халықтың алғысы мен Отан марапаттарымен атап өтілді.

А.Белянинның анасына жазған хаты

А. Г. Белянин-артиллерист.
Украинада в 1943ж. қаза тапты

В.Дружинин
№1 мектептің түлегі

